

Šola je prostor in priložnost za tkanje prijateljskih vezi, nabiranje življenjskih izkušenj in ne le priložnost za pridobivanje novih znanj

Novo šolsko leto se lahko začne tudi s starimi potrebščinami

Novo šolsko leto se naglo približuje. Zato v mnogih družinah gotovo že »diši« po šoli. Pripraviti, kupiti, zbrati je potrebno ustrezne delovne zvezke, učbenike, zvezke in ostale šolske potrebščine. Včasih pride prav tudi kakšna reč, ki jo ima otrok iz preteklega šolskega leta. Ni potrebno in nikakor ni nujno, da ima otrok vsako leto vse novo. Spodbujajmo otroke, da svoje šolske potrebščine čuvajo in odgovorno ravnajo z njimi. Če jih bomo navadili, da za svojo lastnino pridno skrbijo, jim bomo s tem privzgojili dragoceno življenjsko popotnico. Dokaz za neodgovorno ravnanje in brezbrizen odnos do lastnine so pogosto pozabljena oblačila v šolskih garderobah ali pa zapuščene šolske potrebščine, ki se najdejo v razredu, pa niso od nikogar. Da bodo otroci bolj cenili svojo lastnino, lahko prispevajo delček svoje žepnine pri nakupu potrebščin tudi sami, obvezno pa naj pri nakupu sodelujejo, kajti le tako bo večja verjetnost, da bodo svoje stvari kasneje tudi prepoznali in da jim ne bo vseeno, če se bodo izgubile.

Na kaj najprej pomislite ob besedi ŠOLA?

Upam, da to niso samo ocene, šolski uspeh ali neuspeh, temveč da šola zavzema v vaših predstavah, pričakovanjih in ciljih širše področje. Pridobivanje znanja je vsekakor velikega pomena in ključno v procesu šolanja. Prepričana pa sem, da se šole mnogi spominjamo bolj kot po ocenah in letnemu uspehu, po sobivanju s sošolci in z učitelji različnih navad in razvad, šolski klimi in celotni dinamiki v šoli.

Gotovo smo si vsi zapomnili učitelja, ki je poučeval s srcem in kateremu so bili mar tudi medsebojni odnosi in ne le učna snov. Če katerikoli odnos zapolnjujejo kritika, nespoštovanje, nezaupanje in moraliziranje, smo v nevarnosti, da krepimo odtujenost in odpor sogovornika, hkrati pa mu ne damo priložnosti, da do sebe in okolice posameznik razvije pozitiven, sodelovalen odnos z dobršno mero odgovornosti. Za otrokovo celostno funkcioniranje doma in v šoli so nadvse pomembni konstruktivni, sodelovalni in soustvarjalni odnosi med otroki, strokovnimi delavci in starši.

Kdo je dober in kdo odličen učitelj?

Dober učitelj / vzgojitelj nauči otroka brati, pisati in računati. Odličen učitelj / vzgojitelj pa z njim vzpostavi odnos kot s celovito osebnostjo. Dober učitelj / vzgojitelj poučuje snov, odličen pa ljudi. Dušica Kunaver je večkrat spomnila na to, da mora učitelj »potrkati na otrokove srce«, če želi, da se mu »glava odpre«.

Šolski red je uvod v življenjski red

Šola je zgradba, ki združuje in povezuje v soustvarjanju in sobivanju pestro množico otrok, mladostnikov, ki so vsak na svoj način zase svet. Vsak svojih navad, razvad, interesov, želja in potreb, ki jih že prinesejo s seboj v šolski prostor.

Šola pa mora poskrbeti, da vso to paleto raznolikosti pri svojih »obiskovalcih« (učencih, dijakih) združuje in povezuje na način, ki bo funkcioniral, spodbujal k sodelovanju in motiviranosti za novo znanje, nove izkušnje, nove medsebojne odnose, ki jih bo posameznik ponesel v življenje. Dandanes so poti in načini do novih informacij in do novega znanja številne in priročne. S klikom na tipkovnico računalnika ali potezo (»drsanjem«) po pametnem telefonu, se da v trenutku priti do številnih informacij in zelo na hitro in enostavno izvedeti marsikaj.

Ne da pa se pridobiti dragocenih življenjskih izkušenj v medsebojnih odnosih in sobivanju. Ne da se naučiti raznolikih in življenjsko pomembnih vrednot, kot so prilagodljivost, vztrajnost, strpnost, prijateljstvo, srčnost, sočutje, čuječnost..., ki v življenju največ štejejo. Sodobni svet in digitalizacija sta prinesla veliko dobrega, novega in koristnega, veliko in preveč pa zavajajočega, škodljivega in odprla sta poti za številne in različne odvisnosti.

Brez sodobne tehnologije dandanes ne gre. Le ta zato ni problematična. Problematična pa je raba, uporaba in pretirano poseganje po njej.

Šola mora biti in ostati prostor, kjer se digitalizacija omejuje, spodbuja pa medsebojno druženje, povezovanje, soustvarjanje, sodelovanje, prepletanje prijateljskih in prvih ljubezenskih vezi, reševanje medsebojnih konfliktov in obvladovanje različnih čustvenih stanj, s katerimi se prav vsak posameznik srečuje v vsakodnevnem šolskem ritmu.

Če se otroci vsega naštetega in še več ne naučijo v šoli, niti doma, se bodo v življenju težko srečevali in spopadali z mnogimi življenjskimi situacijami. Življenje namreč prinaša številne frustracije in nam na pot postavlja nenehne ovire in neželene situacije, dogodke, vsebine.

Kadar starši ravnamo preveč zaščitniško (hiperprotektivno, z »dronskim pogledom« na otroka), mu s tem naredimo več škode kot koristi.

Če si starši znate odgovoriti na vprašanje, kaj bo otrok naredil in kako bo ravnal, ko bo naletel na prvi, drugi, stoteri problem v življenju, takrat vedite, da ste v svojem starševskem in vzgojnem ravnanju ravnali prav. Naučite jih, da je v življenju (skoraj) vse rešljivo in da je vedno vredno iskati poti in rešitve iz številnih stisk in kriz, ki nikomur ne prizanašajo. Ne otrokom, ne nam odraslim.

Bodimo jim svetel vzor in pokažimo jim, kaj vse se v življenja da, zmore in mora.

Mateja Petric
Posvetovalnica za učence in starše Novo mesto